

Jelek, amelyekre érdemes odafigyelni

Bár minden kisgyermek más és más ütemben fejlődik, fejlődését pedig nem szabad, és nem is érdemes újra és újra összevetni a baba-mama klubokban, játszótéren, baráti társaságban, vagy a családban megismert hasonló korú kisgyermekkel, vannak bizonyos jelek, melyek arra utalhatnak, hogy valami még sincs rendben a gyermekünkkel. Ha úgy érezzük, hogy valami hiányzik, lemaradt, nem így kellene működnie, már jobban kellene mennie, mindenképpen hallgassunk az ösztöneinkre, és kitartóan ostromoljuk a védőnőt, háziorvost, mert az időben felfedezett problémákat, lemaradásokat, rendellenességeket a megfelelő módszerekkel, fejlesztésekkel, jó eséllyel orvosolhatjuk, segíthetünk rajtuk, helyes irányba terelhetjük, vagy segíthetjük a fejlődés további menetét.

Ha az alább felsoroltakból **két, három vagy ennél több** gyanújelet észlelünk, forduljunk szakemberhez, első körben a védőnővel, a gyermek háziorvosával érdemes felvenni a kapcsolatot, akik segíthetnek a további teendőkben. Legjobb esetben kiderül, hogy „túlaggódtuk” a dolgot, rosszabb esetben azonban ez a figyelmesség segíthet, hogy minél korábban kapja meg gyermekünk a számára szükséges fejlesztést, támogatást!

0-3 hónap között

- születési komplikációk adódtak (koraszülés, alacsony Apgar érték, stb...)
- a baba aluszékony, nehezen ébreszthető még etetésekhez is
- nagyon nehezen nyugtatható meg, sokat sír, alig alszik
- evési, etetési nehézségek mutatkoznak, különösképpen, ha ez irritabilitással (túlérzékenység, ingerlékenység) párosul
- izmai túl lazák, vagy túl merevek
- fejét a 3. hónapban sem tudja hason emelni
- hason a fejét úgy emeli, hogy a lábát is mereven emeli hozzá („hintaló” formában)
- következetesen csak az egyik oldal felé fordítja vagy dönti a fejét
- a fej hátsó része vagy egyik oldala ellapult
- erősen kedvel egy testtartást, és csak nehezen mozdítható ki ebből (pl: egyik oldalra „C” - ben görbül: „kiflizik”; vagy a hátát nagyon homorítja: csak popsin és fejen fekszik)
- szemeit, száját, végtagjait aszimmetrikusan tartja, mozgatja (kevesebbet mozgatja az egyik testfelét a másikhoz képest)
- nem figyel arcra az első hónap után, nem követi 2 hónaposan a szeme előtt mozgatott tárgyakat
- nem figyel fel a hangokra, zajokra környezetében

3-6 hónap között

- mindig szorosan összezárva tartja egyik vagy mindkét kezét
- kezeit nem nézegeti 4-5 hónapos kora után sem
- nem nyúl játék után 5 hónapos kora után sem
- bármilyen pozícióban hátra feszíti a testét
- nem tud az oldalára fordulni és az oldalhelyzetet megtartani (5-6 hónaposan)
- hason csak egyik oldalára helyezi át a testsúlyát és/vagy csak egyik kezével nyúl ki játékért
- a földön játszva nem változtatja a mozgásformákat
- leültetéskor állandóan előre dől, vagy hátra feszít (6 hónaposan)
- csak pillanatokra néz rá arcra, tárgyakra
- mosoly, kacagás, hangadás kezdetei nem észlelhetők az időszak végére sem
- mozgásfejlődése jelentősen elmarad (hason nem támaszkodik fel, ölben fejét nem tartja)

6-12 hónap között

6-9 hónap között

- hason és háton haladva, kúszás-mászás helyett inkább páros lábbal löki, vagy páros karral húzza magát (háton csúszkálás, nyuszi-ugrás, fókázás)
- nem tudja a kezét középvonalban összefogni
- nehézséget jelent a kezekon, karokon megtartani a testsúlyt, nem tud önállóan megülni
- nagyon széles terpeszben vagy „W” - ben ül
- aszimmetrikusan használja a két testfelét
- nincs nagy késztetése arra, hogy mozogjon, felfedezzen vagy felkapaszkodjon
- nem gőgicsél, nem gagyog
- nem figyel a beszédre, a nevére
- darabos ételt rendkívül nehezen fogad el, illetve nem is hajlandó a szájához vinni

9-12 hónap között

- mozgásformáiban hiányzik a változatosság
- hiányzik az igény, hogy mozgás útján fedezze fel a világot
- az egyik testfelét többet használja
- következetesen aszimmetrikus mozgásmintákat használ (kúszásnál, mászásnál, felállásnál, kézhasználatban)
- csak egy irányba jár oldalazva bútorokba kapaszkodva
- következetesen lábujjhegyen áll, oldalazik és jár
- nehézsége van a tárgyak (különösen a kicsik) megragadásával és elengedésével

- mozgásfejlődése elmarad (nem fordul, gurul, kúszik, mászik, ül fel, áll fel az időszak végére)
- egyszerű kis utasításokat, produkciókat („pá-pá”- t inteni) az időszak végére sem teljesít, a tiltást nem érti.
- játéka kizárólag a tárgyak eldobálása, illetve sztereotip ütögetése
- általános viselkedésére a „tanult tehetetlenség” jellemző (a felnőttektől várja, hogy mindent megcsináljanak helyette)

1-3 év között

- beszéde elakad az 1 éves szinten, nem beszél, és 3 éves korig sem nő jelentősen a szókincse (5-10 szókezdeményt használ vagy mutogatva érteti meg magát)
- nem épít játékokból, nem utánoz
- kanalat nem fog
- szobatisztasága nappalra a 3 éves korra sem alakul ki
- mozgásai ügyetlenek, darabosak, nem képes kisebb tárgyakkal játszani
- sokat esik
- nem tud guggolni vagy lábujjhegyen közlekedik
- bokája bedől, gerince nem egyenes, mellkasa aszimmetrikus
- figyelme csak pár percre köthető le, kapkod egyik tevékenységtől a másikig
- fáradhatatlanul sokat mozog, veszélyérzete nincs
- az 1-3 éves korra jellemző gyanújeleken túl ceruzát nem fog, nem firkál, nem rajzol
- szerepjáték elemei nem jelennek meg játékában (autózás, babázás, boltozás stb.), még mindig csak pakolgat vagy kizárólag egyféle dologgal hajlandó játszani
- egy lábon nem áll, lépcsőn váltott lábbal nem közlekedik

5-6 év között

- figyelme 5-10 percnél tovább nem köthető le
- kétkézese, kezeit rajzhoz, játékhoz egyaránt felváltva használja, nincs kialakult domináns kézhasználat
- erősen beszédhibás, szókincse szegényes
- mozgása darabos, ügyetlen
- irányokat, formákat nehezen ismer fel
- színfelismerés az alapszínekre sem alakult ki
- egyensúlyi helyzetekben ügyetlen